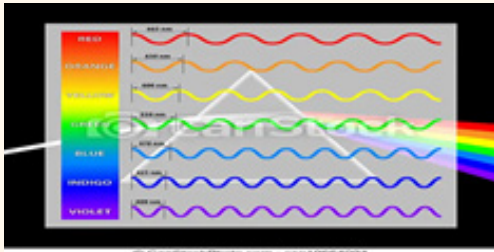


# פרשת תזריע מצורע

גל אותם איננו יכולים לראות. כמו גלי אינפרה-אדום, אולטרה-סגול, גלי מיקרו ועוד...הספקטרום הנראה נע בין אורך גל של 400 ננו מטר

(סגול) לאורך גל של 700 ננו מטר (אדום). כאשר הקרינה פוגעת באובייקט מסוים אטום, חלק מאורכי הגל נבלעים בו וחלק מוזרזים. אנו מפרשים את הצבע של האובייקט על פי אורכי הגל המגיעים ממנו.



מה שמאפשר לנו לראות צבעים הוא קיומם של שלושה קולטנים ברשתית העין. קולטנים אלה נקראים "מדוכים". מדוכים אלה נבדלים זה מזה באורך הגל העיקרי אותו הם קולטים. כל סוג רגיש במיוחד לתחום מסוים של קרינת האור הנראה ורגיש פחות לקרינה באורכי גל אחרים. יש מדוכים הרגישים במיוחד לאור בתחום הירוק, יש הרגישים במיוחד לאור בתחום הכחול, ויש הרגישים במיוחד לאור האדום. הצי רופים השונים של דפוסי התגובות של שלושת הקולטנים הללו הם אלו שמאפשרים לנו לראות מגוון רחב של צבעים - מחקרים מצביעים על מיליוני גוונים של צבע אותם אדם ממוצע מסוגל לראות. אדם שיש לו פגם במדוכים יהיה עיוור צבעים ולא יוכל להבחין בין אדום לירוק או לא יראה צבעים כלל, בהתאם לסוג הפגיעה.

על פי הסברים אלו, מעניין לציין כי הכהן, על סמך ראייתו הסובייקטיבית (שמסתמכת על אך ורק על עיניו וחדות ראייתו), הוא המחליט אם אדם נחשב למצורע או לא. בהתאם להסברינו לצרעת לעיל, ניתן אולי להסביר זאת בכך שמקור הצרעת על פי התורה, הוא רוחני מוסרי, ולא פיזי-רפואי. כוחו של הכהן - היונק מהשכינה, מאפשר לו לקבוע בסייעתא דשמיא - האם האדם מצורע או לא, והקב"ה בעזרו. אולי זו הסיבה שהצרעת הרוחנית אינה קיימת כיום - התמעטות הדורות וההתרחקות מהקב"ה, לא מאפשרות קביעה סובייקטיבית שתשאב באופן מספיק ישיר ומזוקק מההשראה הרוחנית.

בפרשות תזריע- מצורע משולבים שני התחומים שהוזכרו, הפיזי והרוחני, הצרעת מסמלת את הקשר ההדוק ביניהם. קשר הנושא עימו מסר: התנהגותי, ערכי ומוסרי כפי שמציין שלמה המלך: "שָׁמַר פִּי וּלְשׁוֹנוֹ, שָׁמַר מִצְרֹת נַפְשׁוֹ" (משלי כ"א, כ"ג), אל תקרי מצרת, אלא מצרעת נפשו". (תנחומא, מצורע פרשה י"ד, ב').

שנזכה להתקרב לקב"ה ולינוק מהשכינה במהרה בקרוב. אמן

"נִגַע צֹרְעַת כִּי תִהְיֶה בְּאָדָם וְהוּבָא אֶל הַכֹּהֵן" (ויקרא י"ג, ט')

חלק נכבד משתי פרשיות השבוע עוסק בנגע הצרעת - באדם, בבגדיו ובביתו. דינים רבים נכתבו בפרשה על נגע זה וכיצד על האדם להתייחס אליו. הצרעת ההלכתית המסופרת במקרא, שונה לחלוטין מהנגעים המצויים בחולי הצרעת הרפואית כיום. בעוד שהצרעת הרפואית נגרמת על ידי החיידק *Mycobacterium Leprae*<sup>1</sup>, הצרעת ההלכתית נגרמת על פי רוב הפרשנים כתוצאה מסיבה רוחנית-מוסרית.<sup>2</sup>

חז"ל מציינים שמחלה זו מופיעה כעונש על דיבור לשון הרע. כפי שמציין המדרש: "זאת תהיה תורת המצורע - תורת המוציא שם רע" (ויקרא רבה, מצורע, ט"ז, ב'). משה רבנו נענש בצרעת, על שדיבר סרה בבני ישראל שלא יאמינו בשליחותו: "וַיֹּאמֶר ה'.. הֲבֵא נָא יָדְךָ בְּחִיקֶךָ וַיָּבֵא יָדוֹ בְּחִיקוֹ וַיּוֹצֵא וְהִנֵּה יָדוֹ מְצֹרֶעַת" (שמות ד'. ו'). כך גם מרים אחותו: "וַתִּדְבֹר מְרִים וְאַהֲרֹן בְּמִשְׁחָה, עַל אֲדוֹת הָאִשָּׁה הַכֹּשִׁית אֲשֶׁר לָקַח... וְהִנֵּה מְרִים מְצֹרֶעַת כְּשֶׁלֶג" (במדבר יב, א, י), וכך גם המלך עוזיהו שנענש על שזעף בכוהנים ודיבר בהם סרה "וַיִּזְעַף, עֲזִיָּהוּ...וְהַצֹּרֶעַת זָרְחָה בְּמִצְיַחוֹ" (דברי הימים ב, כ"ו, י"ט-כ).

דיני הצרעת קשים ומסובכים ורק לכהן הסמכות לקבוע על פי הצבע והמראה אם הנגע נחשב צרעת. כאשר האדם הנגוע מוכרז כמצורע על ידי הכהן, הוא משולח מחוץ למחנה.

מיומנותם של הכוהנים בדבר קביעת צבע הבהרת והצרעת, התבססה לפי חז"ל, על לימוד והתמחות בנושא: "שיהא בקי בהם ובשמותיהן" (ילקוט שמעוני, ויקרא דף תקי"ג). על הכהן להבחין בין המראות והצבעים השונים של הנגע עם בצורה מאד מדויקת.

**מהו צבע? איך יכול אדם להבחין בין גוונים שונים כפי שעושה זאת הכהן? מה גורם למשל לעלי כותרת של פרח להיראות אדומים, בעוד שהעלים נמצאים בסמוך אליהם הם ירוקים?**

הצבעים שאנו רואים אינם אלא פרשנות שמערכת הראייה והמוח שלנו מפרשים את אורכי הגל השונים של האור המגיעים אליהם.

העין האנושית מסוגלת לראות רק חלק קטן מספקטרום הקרינה האלקטרומגנטית של האור. חלק מספקטרום זה הוא באורכי



<sup>1</sup> להרחבה <<

<sup>2</sup> משנה תורה לרמב"ם, הלכות טומאת צרעת טז, ואילך